

TEMIDA
2016, vol. 19, br. 1, str. 199-202
ISSN: 1450-6637

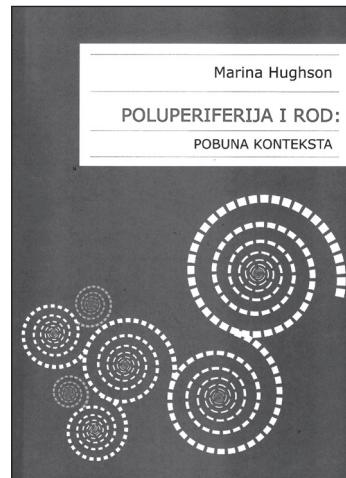
MARINA HUGHSON

Poluperiferija i rod: pobuna konteksta¹

Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2015, str. 146

Monografija *Poluperiferija i rod: pobuna konteksta* predstavlja jedinstveno naučno delo koje se zahvaljujući osobenosti i aktuelnosti svoje tematike, inovativnoj perspektivi iz koje sagleđava problematiku rodnih, geografskih, političkih, ekonomskih, ali i drugih, mnogo dubljih razlika i podela koje postoje u svetu nauke, izdvaja od ostalih domaćih i stranih ostvarenja iz oblasti rodnih studija. Tome doprinosi svojevrstan senzibilitet autorke, koja poluperiferiju percipira ne samo kao predmet izučavanja, već i kao svoju „društvenu laboratoriju“, odnosno poseban izazov i izvor njene inspiracije i kreativnosti.

Objašnjavajući teoriju poluperiferijalnosti i ukazujući na njenu primenljivost ne samo u kontekstu rodnih studija, već i u istraživanjima drugih oblasti društvenog života, autorka značajno doprinosi razumevanju rodnih režima u periodu tranzicije i njihovog odražavanja na proces proizvodnje i prenošenja znanja. Ukazivanjem na ulogu teorije poluperiferijalnosti u globalnom projektu stvaranja „world-centered“ znanja, autorka skreće pažnju na niz dubinskih procesa, promena, suprotnosti i osobenosti poteklih iz društvene realnosti poluperiferije, koje sačinjavaju esenciju njenog funkcionisanja i čijim prene-

¹ Monografija *Poluperiferija i rod: pobuna konteksta* je rezultat rada autorke dr Marine Hughson na projektu br. 47011 *Kriminal u Srbiji: fenomenologija, rizici i mogućnosti socijalne intervencije*, koji implementira Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, a finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije. Projektom rukovodi dr Vlada Joldžić.

bregavanjem svetska nauka, uključujući i studije roda, biva uskraćena za čitav jedan niz relevantnih saznanja, perspektiva i iskustava.

Poseban naučni doprinos rodnim studijama u Srbiji autorka daje tako što u ovoj monografiji definiše suštinske karakteristike rodnih režima na poluperiferiji, a samim tim i u našem društvu, gde spadaju: intenzivno trošenje ženskih resursa kako u javnoj tako i u privatnoj sferi, prisustvo takozvanog „samozrvujućeg matrijarhata“, postojanje „krize maskuliniteta“, kao i zastupljenost izrazito jake patrijarhalne ideologije. Konkretizujući ove odlike u svakodnevici poluperiferije na osnovu empirijskih istraživanja, autorka pokazuje kako se u regionu odvija proces preispitivanja dominantnih modela rodnih uloga od strane „dobitnika“ i „gubitnika“ tranzicije.

Ističući pojačane napore evropskih institucija i organizacija na planu uspostavljanja i unapređenja rodne ravnopravnosti, kako u zemljama poluperiferije tako i na globalnom nivou, autorka sa pravom ukazuje na problem dekontekstualizovanja i de-historizovanja politika rodne ravnopravnosti, pri čemu se zanemaruje autentičnost i autohtonost pojedinih feminističkih pokreta. U tom kontekstu, autorka umesno skreće pažnju na problem implementacije politika rodne ravnopravnosti, sa posebnim osvrtom na razliku između pukog prihvatanja tih politika i njihovog suštinskog poštovanja, koja je upravo na našim prostorima izuzetno zastupljena i koja samo produbljuje jaz između proklamovanih ciljeva i realnosti.

Mapiranjem i određivanjem svojevrsnog „polja javnih politika na planu rodne ravnopravnosti“ autorka objašnjava na koji način različiti faktori i njihova dinamika utiču na razvoj rodnih politika, projekata i programa posvećenih promovisanju i afirmaciji rodne ravnopravnosti u našoj zemlji. Na osnovu te analize, autorka izvodi zaključke o specifičnim elementima od kojih zavisi uspeh pojedinačnih programa i projekata iz navedene oblasti, što ima izuzetan, ne samo naučni, već i praktičan značaj za sve one subjekte koji u njima učestvuju ili planiraju da to učine. Time, zapravo, doprinosi ne samo teoretičciji rodnih politika, već i njihovom boljem razumevanju i efikasnijoj primeni na ovim prostorima.

Imajući u vidu dugogodišnje iskustvo i svetsku afirmisanost autorke u oblasti studija roda, kao i činjenicu da monografija *Poluperiferija i rod: pobuna konteksta predstavlja*, sa jedne strane, nastavak njenih mnogobrojnih istraživanja te problematike, a sa druge uvod i inspiraciju za nove naučne poduhvate na tom planu, jasno je u kolikoj meri ova publikacija doprinosi raz-